

Πρωτ. Βασιλείου Α.Γεωργοπούλου,
Λέκτορας Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ

ΠΑΡΑΜΟΡΦΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἡ ἀμφισβήτηση τῆς ἐκκλησιαστικῆς διδαχῆς καί ἐμπειρίας σχετικά μέ τό πρόσωπο τοῦ Θεανθρώπου εἶναι ἕνα φαινόμενο μόνιμο στήν ἱστορική πορεία τῆς Ἐκκλησίας. Μαρτυρεῖται ἤδη ἀπ'αὐτά τά ἀποστολικά χρόνια (Α' Ἰωαν. 22-26. Β' Ἰωάν, 7). Πλήθος αἰρέσεων καί θεωριῶν ἄλλοτε εὐθέως καί ἄλλοτε συγκεκαλυμμένως ἐπιχείρησαν καί ἐπιχειροῦν μέχρι σήμερα νά παραχαράξουν ἤ καί νά ἀντικαταστήσουν τήν ἐκκλησιαστική αὐτοσυνειδησία καί τό ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας σχετικά μέ τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ.

Ἀπό τά μέσα τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰώνα ἀλλά καί κατά τή διάρκεια τοῦ εἰκοστοῦ δημιουργήθηκαν αἰρετικά καί παραχριστιανικά συστήματα ἀλλά καί ἀποκρυφιστικές θεωρίες οἱ ὁποῖες ὑπάρχουν μέχρι σήμερα καί συνεχίζουν νά παραμορφώνουν καί νά ἀκρωτηριάζουν τήν ἐξ Ἀποκαλύψεως διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀναφέρει πολύ χαρακτηριστικά ὁ καθηγητής κ. Εὐάγγελος Θεοδώρου: «Συχνά ὑπάρχουν ἰσχυρισμοί περί τοῦ Χριστοῦ, οἱ ὁποῖοι, εἴτε μέ ἔκδηλη ἀντιχριστιανική διάθεσι, εἴτε κατά συγκεκαλυμμένον τρόπο με χρῆσι εὐσεβοφανοῦς προσωπίου, ὑπονομεύουν αὐτά τά θεμέλια τοῦ χριστιανισμοῦ »¹.

Ἡ διατύπωση τῶν αἰρετικῶν ἀντιλήψεων σχετίζεται στίς μέν αἰρετικές κινήσεις, μέ τήν δῆθεν ὀρθή κατανόηση τῆς Ἀγ. Γραφῆς, τήν ἀποκλειστικότητα τῆς ὁποίας κάθε τέτοια ὁμάδα διεκδικεῖ γιά τόν ἑαυτό της, στίς δέ παραχριστιανικές κινήσεις (π.χ. Μορμόνοι) μέ τήν ἀνεπάρκεια, κατ'αὐτές, τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ θείας Ἀποκαλύψεως καί τήν ἀνάγκη συμπληρώσεως της καί σέ ἄλλες μέ μοναδικό μέσο ἐρμηνείας ἀποκλειστικῶς τό ἔργο τοῦ ἰδρυτῆ τῆς κίνησης (π.χ. Χριστιανική Ἐπιστήμη) .

Αντιθέτως στα αποκρυφιστικά συστήματα σχετίζεται με τό επιχείρημα τῆς ἀξιολόγησης τοῦ Χριστιανισμοῦ ὑπό το πρίσμα μιᾶς ἐσωτερικῆς – μυστικῆς γνώσης ἢ ἀργέγονης σοφίας, πού ἰσχυρίζονται ὅτι κατέχουν ἢ ἀκόμα καί μέ ἀποκαλύψεις πνευμάτων σέ ὀρισμένους ἀποκρυφιστικούς χώρους (π.χ. Πνευματισμός).

Οἱ ἰσχυρισμοί, βεβαίως, αὐτῶν τῶν κινήσεων, τόσο τῶν αἰρετικῶν ὅσο καί τῶν ἀποκρυφιστικῶν, ἀποτελοῦν, συνήθως, τήν σύγχρονη ἔκφραση παλαιότερων πλανῶν πού ξαναεμφανίζονται στό ἱστορικό προσκήνιο μέ καινούργια ἐπωνυμία. Χωρίς ἀντικειμενική δυσκολία πολλές ἀπό τίς σύγχρονες ἀποκρυφιστικές καί νεοεποχίτικες θεωρίες περί Χριστοῦ μποροῦν ἄνετα νά χαρακτηριστοῦν ὡς Νεογνωστικές.

Στά ἴδια πλαίσια καί μέ ἀντικειμενική στόχευση τήν ἀλλοίωση τῆς ἐκκλησιαστικῆς διδαχῆς γιά τό πρόσωπο τοῦ Κυρίου πρέπει ἐπίσης νά ἐντάξουμε καί τίς ὑπουλες μεθοδεύσεις τοῦ σύγχρονου καί ποικιλόμορφου **θρησκευτικοῦ συγκρητισμοῦ**.

Κάθε λόγος γιά σύνθεση τῶν διαφόρων θρησκευτικῶν παραδόσεων, γιά ἐπιμέρους ἐνσωμάτωση καί σύγκλιση τῶν ὑποτιθέμενων κοινῶν στοιχείων ὅλων τῶν θρησκειῶν, παρὰ τό ἄκρως ἔλκυστικό λεξιλόγιο πού οἱ θιασῶτες τοῦ φαινομένου χρησιμοποιοῦν, δέν εἶναι τίποτα ἄλλο παρὰ μία προσπάθεια νά ἐπιτευχθεῖ ἕνας ἐνιαῖος συνδυασμός ἀντίθετων ἢ ἀσυμβίβαστων στοιχείων καί μεγεθῶν. Τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ στά πλαίσια τοῦ θρησκευτικοῦ συγκρητισμοῦ, ἐπισημαίνει πολύ εὔστοχα ὁ Δανός θρησκευτολόγος καθηγητής J.Aagaard (1928-2007), « ἰσοπεδώνεται »².

Γιά ὅλες αὐτές τίς αἰρετικές, παραχριστιανικές, ἀποκρυφιστικές καί νεοεποχίτικες ἐκδοχές γιά τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ καί γενικά γιά κάθε θεωρία περί Χριστοῦ πού ἀκρωτηριάζει τήν ἐκκλησιαστική διδαχή καί αὐτοσυνειδησία σχετικά μέ τό πάνσεπτο πρόσωπο τοῦ Θεανθρώπου (Ἰωάν. 20, 30. 21,25, Α' Ἰωάν. 1,1-4. Α'. Πέτρ.1, 12) ἢ ἐπιχειρεῖ νά τήν ἀντικαταστήσει, ἰσχύουν διαχρονικά καί στό ἀκέραιο οἱ θέσεις τοῦ ἁγίου Ἰουστίνου Φιλοσόφου καί Μάρτυρος, ὅτι « πολλοί γάρ καί ἄθεα

καί βλάσφημα καί ἄδικα ἐν ὀνόματι αὐτοῦ παραχαράσσοντες ἐδίδαξαν, καί τά ἀπό τοῦ ἀκαθάρτου πνεύματος διαβόλου ἐμβαλλόμενα ταῖς διανοίαις αὐτῶν ἐδίδαξαν καί διδάσκουσι μέχρι νῦν »³ .

Σημειώσεις.

¹. Βλ. Προλεγόμενα στήν Χριστολογική Απολογητική, στό ΘΕΟΛΟΓΙΑ 68 (1997), σ. 626.

². Βλ. J.Aagaard, *Synkretismus*, στό H. Krüger, W. Löser- W. Müller – Römheld u.a (Hrsg), *Ökumene Lexikon. Kirchen, Religionen Bewegungen*, 1983, στ. 1133: « von Synkretismus nur die Rede sein kann, wenn Christus nicht mehr ins Zentrum, sondern mit anderen relig.Meistern und Religionsstiftern in eine Reihe gestellt wird. In unserem Jahrhundert ist ein internationaler Synkretismus entstanden, der behauptet, daß alle Religionen gleich wahr sind und zu demselben Ziel führen. Jesus Christus wird nivelliert und zu einem unter mehreren ».

³. Βλ. Ιουστίνου, *Διάλογος*, 82 , PG 6, 669 C.